

Policy vid församlingsupplösning

En församlings upplösning är en stor händelse. Många gånger har människor under mer än hundra år haft sitt andliga hem i församlingen. Processen bör behandlas med omsorg och respekt. Men avslut, vemod och sorg bör också ge plats för tacksamhet, framtidstro och kyrkans fortsatta mission.

Kopplat till omsorgen om människor finns kravet på sunt förvaltarskap. De medel som ställts till kyrkans och församlingens förfogande ska överlämnas på rätt sätt. Församlingens skyldigheter och åtaganden ska fullgöras. Den som förvaltat något ska lämna räkenskaper för sitt förvaltarskap.

Equemeniakyrkans kansli har på uppdrag och efter samråd med regionala kyrkoledarna tagit fram ett förslag till struktur för handläggning av dessa ärenden. Utöver bifogat förslag till policy, som kyrkostyrelsen antagit 2014 - 12 - 05-06, finns en handlägningsordning, en praktisk pastoral handledning och ett antal praktiska administrativa handledningar.

I förslaget till policy anges först ramar för handläggningen genom hänvisning till gällande reglering. Vi tydliggör också förhållandet till bildarsamfunden, då de ständigt är nämnda i dessa ärenden.

Vad gäller medlemmars församlingstillhörighet har regionala kyrkoledarna föreslagit en inriktning som svarar mot omsorg om människor, grundlagens krav på föreningsfrihet samt den inbördes synen på medlemskap mellan församlingar.

I avsnittet om ekonomisk förvaltning föreslås en tolkning för när församlingsstadgans upplösningssparagraf kan anses träda i kraft. Sedan tidigare gäller att Equemeniakyrkan redovisar medlen som intäkt i resultaträkningen under eget konto, för att kunna tacka församlingen och synliggöra gåvans ursprung. Däremot görs ingen ändamålsbestämning i balansräkningen, utan medlen står till kyrkostyrelsens och kyrkokonferensens förfogande för att fullfölja den strategi och verksamhetsplanering som gäller för kyrkans regionala, nationella och internationella arbete. Policyn tydliggör även i vilken utsträckning församlingen kan lämna gåvor till andra ändamål.

Vid församlingens upplösning ska dess fastigheter i första hand säljas till marknadsvärde; det föreslås gälla även vid försäljning till församling inom annat samfund.

För att församlingens uppdrag ska kunna bedrivas längre och bättre ges regional kyrkoledarna på egen begäran också mandat för ett proaktivt förhållningssätt. Det innebär att kyrkan aktivt tar initiativ till samgåenden eller andra samarbeten i god tid innan en församlings verksamhet upphör.

Equemeniakyrkans policy vid församlingsupplösning

Denna policy avser att reglera Equemeniakyrkans arbetssätt när en församling överväger eller har beslutat att gå in i en process som leder till att församlingen upplöses.

Struktur

Handläggning av församlingsupplösning regleras i första hand av församlingens stadgar. Frågan regleras också i Equmeniakyrkans stadgar (§ 2), Förslag till församlingsstadgar i Equmeniakyrkan (§ 17), Equmeniakyrkans delegationsordning (2014-10-25), kyrkoledarens delegation till tjänstemannaorganisationen (kommande) samt denna policy och en handlägningsordning för församlingsupplösning. I Teologisk grund anges kyrkans syn på Församlingen, till vägledning för tolkning och tillämpning.

Medlemmars nya församlingstillhörighet

Inför upplösning bör församlingen besluta att samtliga medlemmar övergår till en annan församling inom Equmeniakyrkan. På så sätt kan kyrkan ha fortsatt omsorg om människor och ingen lämnas utanför.

En förutsättning för detta förhållningssätt är god kommunikation med den mottagande församlingen. Här noteras särskilt att "Medlemskap i en församling har giltighet i hela Equmeniakyrkan." (Teologisk grund, punkt 11) samt att normalt ska "medlem från annan församling i Equmeniakyrkan mottas på flyttningsbetyg" (Förslag till församlingsstadgar i Equmeniakyrkan, § 2).

När geografiska avstånd eller andra skäl gör det svårt att följa denna ordning bör församlingen i samråd med regional kyrkoledare söka lokala lösningar som tryggar fortsatt kristen gemenskap för medlemmarna.

Föreningsfriheten respekteras genom att den som önskar en annan lösning för sitt medlemskap begär utträde ur eller flytt från antingen den upplösande eller den mottagande församlingen.

Administrativa åtgärder

Församlingens stadgar reglerar hur upplösning av församlingen ska ske.

I de fall stadgarna hänvisar till Metodistkyrkan i Sverige, Svenska Baptistsamfundet och Svenska Missionskyrkan bör noteras att bildarsamfunden överlämnat församlingarna till Equmeniakyrkan. Det betyder att de tre samfundet och Equmeniakyrkan överenskommit att det är Equmeniakyrkan som ansvarar för omsorgen om församlingen, för upplösningsprocessen och för mottagandet av kvarvarande medel. Detta gäller även när ett av bildarsamfundet behöver fatta formella beslut i samband med upplösningen.

Kvarvarande ekonomiska medel

I stadgarna anges normalt att när församlingen upplöses ska tillgångarna tillfalla samfundet. Det är en praktisk reglering för hur räkenskaper ska avslutas, men också ett värn av församlingens arv från generationer av medlemmar och den mission församlingen bedrivit. Paragrafen om upplösning bör därför anses träda i kraft redan när församlingen inleder en process mot upplösning, oavsett om det sker genom en första diskussion i styrelsen, beslut i församlingsmöte, genom försäljning av församlingens huvudsakliga gudstjänstlokal eller på annat sätt.

Equmeniakyrkans intäkt från upplösta församlingar redovisas på särskilt konto i resultaträkningen. I respekt för eventuella ändamålsbestämningar i äldre församlingsstadgar, i längtan att fortsätta missionsuppdraget och för att synliggöra för församlingar som går in i en upplösningssprocess hur deras medel kommer användas tar Equmeniakyrkan emot medlen för användning till församlingars förnyelse, utveckling och växt, genom kyrkans arbete regionalt, nationellt och internationellt.

När en församling upplöses genom samgående eller uppgående i annan församling inom Equmeniakyrkan kan i stället merparten av medlen överföras till den nya församlingen.

Församlingar som framför önskemål om annan disposition av medlen ska mötas med lyhördhet. När det finns särskilda skäl kan en gåva lämnas till verksamheter inom Equmeniakyrkan eller som på annat sätt står församlingen särskilt nära, t ex genom tidigare ekumenisk samverkan. Gåvan ska stämma överens med Equmeniakyrkans övriga verksamhet och beslut. Den får uppgå till det lägre av två prisbasbelopp eller 20 % av församlingens kvarvarande tillgångar vid upplösning.

Församlingens fastigheter

Församlingens fastigheter måste avyttras innan församlingen kan upplösas och avregistreras hos Skatteverket.

Huvudregeln är att fastigheten ska säljas till marknadsvärde. Det gäller även när fastigheten övertas av församling inom annat samfund. Om verksamheten övergår till annan församling inom Equmeniakyrkan är det däremot naturligt att pröva om även fastigheten kan överlämnas.

När det finns marknadsmässiga skäl att anta att fastighetens värde kan öka kraftigt genom ett annat förfarande bör Derbo Förvaltning AB rådfrågas. Beslut om köp eller mottagande av fastighet genom gåva fattas enligt delegationsordningen.

Proaktivt förhållningssätt

Av omsorg om människor och gemensamma resurser intar Equmeniakyrkan en proaktiv hållning i förhållande till församlingar som inte längre har förutsättningar att leva i missionsuppdraget och fungera som en levande församlingssamfund. Därför bör frågan om att gå in i en närliggande församling aktualiseras i god tid innan den egna verksamheten upphör eller behovet av fastighetsskötsel dränerar församlingen på kraft och resurser.

Denna policy är fastställd av kyrkostyrelsen den 5-6 december 2014.